

DE DWANG TOT LOONSVERLAGING.

Bij de beloften waarmee de imperialistische partijen de openbare mening voor de tijd na de oorlog trachten te winnen, neemt de verwijzing naar de reconstructie volgens program van de door de oorlog aangerichte verwoestingen, een vooraanstaande plaats in. Niets lijkt eigenlijk eenvoudiger en overtuigender, dan de verzekeringen van de overwinnaars, dat alle handen aan de slag zullen gaan en dat alle hulpbronnen ter beschikking zullen staan om de vernietiging met de grootste snelheid te doen verdwijnen. Onze bewering derhalve, dat na de oorlog in Europa geen, of slechts een zeer korte en uitermate bescheiden wederopbouw-conjunctuur zal volgen, stuit, begrijpelijkerwijze, op algemeen ongeloof. Toch is de hoop van de massa op de gouden zegen van de tijd der reconstructie een even grote illusie als de verspreide opinie, dat het einde van de oorlog in Europa spoedig door vrede en algehele ontwapening zal worden gevolgd. Zonder twijfel zal de grootste nood, zullen de ruïnes, waarin een groot aantal steden veranderd zijn, verdwijnen; zal de Europese landbouw de ergste gevolgen van de bedreven roofoverwinningen; zal het aan hongersnood grenzende gebrek aan voedingsmiddelen door import van overzeese producten worden opgeheven. Maar wij zijn ervan overtuigd, dat het leven, dat uit de puinhopen van de Europese economie (buiten de Sovjet-Unie en de door haar gecontroleerde gebieden) zal herrijzen onder de voorwaarden van het imperialisme en zijn verdere oorlogsinspanning, slechts het bestaan van een wapenarsenaal en van een groot arbeidskamp kan bieden. Alleen in de Sovjet-Unie, die zich natuurlijk ook op het komende conflict met haar tegenwoordige bondgenoten moet voorbereiden, kan een werkelijke reconstructie plaats hebben, omdat daar (ook onder het Stalinisme) de maatschappelijke productie de m a a t s c h a p p e l i j k e toeëigening ondergaat, dus volkomen onafhankelijk is van particuliere winstcalculatie, van de vrees voor "overproductie". Deze "overproductie" kan nooit bestaan, als voor de behoeften van de mensen geproduceerd wordt, als deze "behoefte-productie" de enige maatstaf vormt. De Sovjet-Unie is tot nu toe het enige land, waar slechts de schaarste als gebrek beschouwd wordt, maar niet de overvloed waarvoor het kapitalisme angst heeft. De overwinnende staten van het imperialisme zullen aan de dwang om in het belang van de handhaving en verdere uitbreiding van de wapeningsindustrie en haar hulpindustrieën, het crediet van de voor de consumptie werkende industrie (incl. landbouw!) te beperken en de loonsector van de wapeningsindustrie niet alleen relatief (in verhouding tot het gehele kapitaal), maar ook absoluut te verminderen, niet schematisch toegeven. De door ons aangeduide tendenz zal des te sterker tot uitdrukking komen, hoe verder men zich van het gebied van de overwinnende staten verwijderd. Met andere woorden: er zal een veel duidelijker verschil bestaan, misschien nog opvallender dan vroeger, tussen de levensstandaard van de angelsaksische landen en hun "koloniën", waartoe, na beëindiging van de Europese oorlog, ook het vasteland van Europa, voor zover het niet onder Russische controle zal komen te staan, zal moeten worden gerekend. Ook op het continent zelf zullen er graduele verschillen blijven bestaan. Hoe verder men zijn oog zal richten naar het Oosten, hoe duidelijker het beeld van de politiek van deflatie van het imperialisme, na het eindigen van de oorlog in Europa, naar voren zal springen. Maar het zou een vergissing zijn te geloven, dat dit iets anders zou betekenen dan graduele verschillen. Ook de levensstandaard van de arbeidende lagen in de Angelsaksische landen, zal in het teken van de wapeningsindustrie staan.

Deze tendenz zal overal dezelfde zijn, maar de middelen om deze tendenz te verwezenlijken zullen met de politieke situatie rekening moeten houden. Men kan in het eigen land en in de gebieden van enkele bondgenoten slechts op zachte wijze bereiken, waartoe de volken van het overige vasteland door militaire bezetting en staat van beleg kunnen worden gedwongen en waarvoor de chauvinistische haat tegen de "schuldige" volken, de nodige psychologische voorwaarden schept. Ook het vredesplan van de overwinnaars zal het oude, probate middel om arbeiders tegen arbeiders uit te spelen, niet vergeten.

De chauvinistische ophitsing in het kamp van de Britse Arbeiderspartij en in bepaalde sociaal-democratische groeperingen van het vasteland bereiden nu al de grond voor deze politiek voor. Ook laat zich misschien de toch al enigszins teleurgestelde arbeidersklasse in de overwinnende landen zeer makkelijk troosten door te wijzen naar de nog veel ellendiger toestand in de overwonnen landen.

Men denke zich in: de voor de consumptie producerende industrie en de landbouw van de "bevrijde" wereld zouden na het Europese oorlogseinde in nauwe samenwerking met de overzeese gebieden, waarmee dan weer vrije verbinding zal bestaan, ten volle geëxploiteerd in dienst van de Europese verzorging worden gesteld. De gehele kracht van de kapitalistisch hoog opgevoerde productie en verkeerstechniek, zou op dit doel worden gericht.

In zeer korte tijd zou deze kapitalistische productie zich dan weer midden een acute crisis, in een wedstrijd tussen "overproductie" en inflatie bevinden. Het monopolie zal een herhaling van deze toestanden, die wij na de eerste wereldoorlog hebben leren kennen, met alle middelen trachten te voorkomen of - tenminste - zo lang mogelijk uit te stellen. Wij hebben gezien, dat deze middelen beperkt zijn en wij weten ook, dat zij het systeem uiteindelijk niet kunnen redden. Maar wij moeten ons de gevolgen van deze imperialistische perspectieven voor de levensstandaard van de Europese arbeidersklasse en van de middenlagen realiseren.

Het imperialisme staat, na het einde van de oorlog in Europa, onder de dwang van loonsverlaging. Wij kennen het feit nu en ook de redenen hiervoor. Maar belangrijk zijn voor ons ook de vormen en gevolgen van deze gedwongen verlaging van het arbeidsinkomen onder de voorwaarden van de algemene crisis van het kapitalisme.

We weten door Karl Marx, dat de minder ontwikkelde landen hun eigen toekomstige ontwikkeling in de spiegel van de reeds verder ontwikkelde landen kunnen zien. De dialectiek, welke methode wij bij het onderzoek van het maatschappelijk proces toepassen, dwingt ons deze ervaring ook tijdens de algemene crisis van het kapitalisme niet te vergeten. Want ook de algemene crisis is geen stationnaire zaak, maar een proces, tijdens hetwelk de revolutionaire crisis van het systeem rijpt.

Van het standpunt van de algemene crisis uit gezien, d.w.z. met het oog op de ontwikkeling naar de revolutionaire crisis van het systeem, zijn de rollen omgedraaid. De kapitalistisch zwakke landen, zoals Duitsland, Italië enz., zijn de sterke landen in de ontwikkeling van de algemene crisis voorgegaan. Zij werden eerder en heviger door de crisis gegrepen en moesten dus ook vroeger en radicaler verzet bieden. Het fascisme in al zijn schakeringen, de ontbinding van de burgerlijke democratische vrijheden, werkverschaffing voor werklozen, de militairisering van het arbeidsproces, de arbeidsdienst, de vernietiging van de middenstand (de reden voor de Jodenvervolging in Centraal Europa!), al deze feiten zijn de politiek-economische middelen ter bestrijding van de algemene crisis van het kapitalisme. Op deze manier tracht het monopolie in deze gebieden het uitbreken van de revolutionaire crisis te vertragen. Geen wonder, dat deze landen als de eersten de totale oorlog voorbereidden en "kanonnen in plaats van boter" op hun programma schreven. En dit gebeurde geenszins zonder medeweten of misschien tegen de wens van de vreemde mogendheden, neen, zij bewaarden deze weg ter bestrijding van de algemene crisis en van de revolutionaire gevoeligheid van de arbeidersklasse met behulp van het crediet, verleend door het internationale kapitaal.

het Oosten tot ontlading zouden komen en de Raden-Unie, wier bestaan een van de redenen is voor de algemene crisis van de kapitalistische wereld, onder de voet zouden lopen, deze verwachting werd niet verwezenlijkt. Dit wapen van het monopolie had ook de werking van een boemerang en als het ware in de dubbéle zin van het woord. Want ten eerste zal de Sovjet-Unie, de werkelijke militaire overwinnaar van de Europese oorlog, ondanks haar geweldige verliezen, uit dit bloedbad met een grotere macht dan ooit tevoren herrijzen. Ten tweede worden de westelijke overwinnaars zu zelf in de gevaarlijke nabijheid van de revolutionaire crisis verplaatst en kunnen in de gang van de fascistische ontwikkeling hun eigen toekomst zien.

Neen, de westelijke mogendheden zullen de vormen van de fascistische dictatuur angstvallig vermijden, of- beter gezegd- zij zullen dat, waartoe zij al gedwongen zijn, met namen omhangen, die in geen enkel opzicht aan de instellingen van het fascisme doen denken. Want, als de Nederlandse regering in Londen er onlangs over sprak, dat wij hier na haar terugkeer met een militair bewind en staat van beleg rekening moeten houden, dan is voor deze bekendmaking geen commentaar meer nodig. Na de benoeming van Darlan door de Amerikanen en Engelsen bij de bezetting van Noord-Afrika, kan ons niets meer verrassen.

Wat de uiterlijke benamingen betreft zal er geen fascisme meer bestaan, maar in feite zullen wij zijn tweede bloeitijd beleven. In het middelpunt van de neo-fascistische sociale politiek zal de verlaging van het arbeidsinkomen komen te staan, een noodzakelijk gevolg van de politiek van deflatie. Het fascisme van het vroegere type voerde een politiek van inflatie, waarvan de directe gevolgen door een rigoreuze markt- en deviezencontrole en door onteigening van de middenstand van niet-"arische" oorsprong, een tijdlang konden worden vertraagd. Het neo-fascisme omvat zulk een geweldig gebied en heeft ook de beschikking over zulke rijke hulpbronnen voor de bescherming van de valuta, dat er van het va-banque-spel van politiek van inflatie moet, respect. kan, worden afgezien. Overigens is een inflatie, ook om de vroeger genoemde redenen, te vermijden. De grote reserves van het westelijke monopolie zullen het neo-fascisme tot een nog veel groter gevaar doen ontwikkelen. Van Californië tot de Russische demarcatielijn op het Europese vasteland, zal het arbeidsinkomen een geleidelijk dalende curve beschrijven, waarmee parallel de curve van door crediet-nood geplaagde industrie van consumptie-artikelen zal lopen. Inplaats van verwoeste arbeiderswijken van het Europese vasteland zullen barakkensteden komen, terwijl men in de westelijke landen nog iets soliedere huisvestingen zal aantreffen.

Terwijl de mannelijke jeugd van de westelijke volkeren nog het materiele voordeel zal genieten om het uniform te dragen, waarin zij de koloniën mogen heroveren of hun Centraal-Europese klassegenoten mogen bewaken, zullen de arbeiders van de "schuldige" volken als z.g. reparatie-arbeiders tegen een uitkering in natura, waaraan zij niet kunnen sterven, de uiterlijke sporen van de oorlog mogen verwijderen en bij deze gelegenheid hun opvoeding tot "democratisch" denken mogen ondergaan. De loonsverlaging, doorgevoerd door de imperialistische overwinnaars, zal nog veel "totaler" zijn. Men zal "reparatie-arbeid" in plaats "arbeidsdienst" zeggen en voor de veiligheid en "opvoeding" een bezetting van een groot gedeelte van Europa instellen. Deze bezetting zal de meest volmaakte militairisering van het arbeidsproces zijn. Het is te begrijpen, dat deze, zonder uitkering te presteren arbeid, namens de democratie zal worden geëist en dat de armoedigheid van de levenswijze, door de in het Oosten voortgezette oorlog en door de verwoestingen aangericht door de Europese oorlog, zal worden geëxcuseerd. Verbetering hiervan zal voor de tijd na herovering van de koloniën worden beloofd. Bij het perspectief van de bewapening komt het perspectief van barbaarse loontoestanden. Met de dwang tot bewapening stemt de dwang tot verlaging van het arbeidsinkomen overeen.

Wij hebben in de voorafgaande hoofdstukken getracht uit een te zetten, waarom het imperialisme tijdens de tegenwoordige fase van de algemene crisis van het kapitalisme, onder dwang staat en handelen moet om de bewapeningsindustrie en haar hulpindustrieën in de toekomst met alle middelen te bevorderen en toch gelijktijdig de levensstandaard van de werkende massa na de Europese oorlog te verlagen. Het was ons daarbij duidelijk, dat wij door de analyse van deze perspectieven, het probleem van de waarschijnlijke ontwikkeling in zijn geheel slechts konden aanduiden, maar geenszins volledig konden behandelen. In het kader van dit geschrift en van zijn thema, is het slechts doenlijk de perspectieven aan te stippen, maar niet de sociologische verhoudingen, die tegelijkertijd oorzaak en uitwerking van de algemene crisis van het heersende stelsel zijn, volledig tot klaarheid te brengen.

Een dergelijk geschrift moet zó ingedeeld zijn, dat de auteur de hem als essentieel schijnende punten achter elkaar behandelt. En toch zou er geen groter vergissing mogelijk zijn, dan de veronderstelling, dat dit "achter elkaar", toegepast bij de behandeling van deze problemen, door het wezen van deze problemen gemotiveerd is. Met andere woorden: bewapening, verlaging van de levensstandaard, oorlog, zijn sociale feiten of - beter gezegd - verschijnselen van het sociale proces, die met elkaar in permanente wisselwerking staan. Wij hadden ze evengoed in de omgekeerde volgorde kunnen behandelen. Zij zijn verschijnselen van het proces. Het proces zelf is in zijn geheel de algemene crisis van het kapitalisme, de ontwikkeling van de productiekrachten tijdens deze fase en de voorwaarden waaronder geproduceerd wordt. De maatschappij brengt gelijktijdig met haar middelen van bestaan ook de orde van haar leven voort, de politieke en culturele verschijnselen, die het gezicht van de tijd bepalen. De algemene crisis van het kapitalisme, dus het proces waarin zich de revolutionaire crisis van het systeem voorbereidt, berust rechtstreeks op de productievoorwaarden van het monopolie en bepaalt nu ook van haar kant de levensvoorwaarden van dit monopolie. De algemene crisis is een gevolg van de concurrentie tussen de monopolies, die zelf als beschermingsmaatregel tegen de crisissen van de voorafgegangene industrie-kapitalistische periode ontstonden.

De eerste wereldoorlog was een gevolg, alsmede ook een nieuwe oorzaak, van de algemene crisis. Ditzelfde geldt ook ten aanzien van de Russische revolutie. De uitschakeling van het kapitalisme op het geweldige gebied van de Sovjet-Unie heeft de algemene crisis van het kapitalisme veelvoudig verscherpt.

Alleen, als wij de ruimte hadden om alle verschijnselen van de algemene crisis te behandelen, konden wij meer doen dan slechts de meest belangrijke perspectieven van het imperialisme aan te stippen. Wij beperken ons derhalve tot die vragen, waarvan de beantwoording ons als een actuele noodzakelijkheid van de socialistische actie voorkomt. De derde wereldoorlog, zoals wij de Indisch-Oost-Aziatische oorlog willen noemen, is een dergelijk rechtstreeks gevolg van de algemene crisis van het kapitalisme. Het imperialisme is gedwongen hem zo lang mogelijk te rekken. Maar de oorlog zelf, alsmede ook zijn duur, hebben van hun kant een uitwerking op de toekomstige ontwikkeling. Zij vergroten de mogelijkheden, die men juist door deze oorlog en zijn lange duur wou verzachten of zelfs overwinnen.

Een voorbeeld: Het kapitaal voelde zich gedwongen om in koloniale en half-koloniale gebieden, die voorheen als leveranciers van goedkope grondstoffen en als kopers van de goedkoopste industrie-producten gefungeerd hadden, voorschotten voor de opbouw van eigen industrieën te verlenen, omdat de Europees-Amerikaanse industrie onder de gegeven kapitalistische verhoudingen, geen voldoende ge-

legenheid voor lonende belegging meer schein te bieden. De gevolgen van deze beginnende industrialisatie van de koloniën en half-koloniën liggen voor de hand. Zij beginnen ten eerste te produceren voor hun eigen behoeften aan industrie-waren. Ten tweede verhogen zij hierdoor hun levensstandaard en vallen daarmee als kopers van bepaalde goedkoopste gebruiksartikelen van Europees-Amerikaanse oorsprong meer en meer uit. Hier wordt duidelijk een gevolg van de algemene crisis van het kapitalisme tot de oorzaak van verdere verscherping. Daarbij hebben wij de eigenlijke politieke gevolgen, die de industrialisatie van de koloniën en half-koloniën met zich meebrengt, nog in het midden gelaten. Misschien zijn er mensen geneigd incidentele uitlatingen uit Londen en Washington ten aanzien van de onafhankelijkheid van Indië en het Verre Oosten na verdrijving van Japanners, voor ware munt aan te nemen. Reformisten geloven wel in de "vredezaamheid" van het westelijke imperialisme en de betrouwbaarheid van het "Atlantic-Charter". Zij zullen misschien als argument aanvoeren, dat juist de Europese oorlog de mogelijkheid heeft aangetoond de uitbuiting van de volkeren in Indië en het Verre Oosten te kunnen prijsgeven, want- zo konden zij zeggen- de westelijke mogendheden hadden voor de overwinning in Afrika en Europa ook zonder de hulp van deze koloniale gebieden moeten strijden. Bestond er zelfs niet de mogelijkheid van autarkie in het eigenlijke gebied van het westelijk imperialisme? Dergelijke gedachten zijn voor ons oude bekenden. Wij kennen de theorie van het hyper-imperialisme, dat, zoals bewoerd wordt, de noodzakelijkheid van de oorlog uitsluit en het antwoord, dat reeds Lenin op deze illusie gegeven heeft.

Zelfs als wij er van afzien, dat een groot gedeelte van Indië, n.l. Brits-Indië, per slot van rekening iets meer betekent dan een militaire operatie-basis tegen Japan, n.l. een onontbeerlijk mensen- en grondstoffenreservoir voor het Britse wereldrijk, dat de Japanners niet konden veroveren en dat dus nog volledig voor de Geallieerden beschikbaar is, dan betekent toch het wegvallen van de door Japan bezette gebieden, niet alleen het verlies van militaire steunpunten maar ook het tijdelijke verlies van onontbeerlijke grondstoffen. Om een voorbeeld te noemen: rubber, waarvan de belangrijkste oorsprongsgebieden zich in Japanse handen bevinden. Wie kan in ernst verwachten, dat de kapitalisten van het Westen hun rubberplantages zullen prijsgeven? Of wie zou zo naief kunnen zijn te veronderstellen, dat het "vredelievende" imperialisme zich van de belangrijkste rijstgebieden der wereld vrijwillig zal terugtrekken, om maar te zwijgen van de kostbare oliebronnen, die tegenwoordig in het bezit van de Japanners zijn?

Maar, zo zou men hiertegen kunnen inbrengen, het kapitalisme lijdt toch juist aan "overvloeden"? Waarom dus iets heroveren en ook blijven vasthouden, wat toch de z.g. overproductie slechts zal verhogen? Het zijn twee zeer verschillende zaken om een productiegebied stil te leggen of er in 't geheel geen controle meer op uitoefenen. Nooit kan het imperialisme- mag het dan "vredelievend" of niet vredelievend zijn- de controle op een belangrijke tak van productie of zelfs een geheel gebied, uit handen geven. Het imperialisme zal, in het geval dat zulks nodig zou blijken, de gehele olieproductie van Indië stil leggen. Maar ook de verwoeste oliebronnen zijn voor hem van vitaal belang.

Maar niet alleen de productieve zijde van het Indisch-Oost-Aziatisch gebied dwingt tot zijn herovering, voor zover het verloren ging, en tot zijn beheersing. Ook zijn consumptie-capaciteit, n.l. de ondanks eigen industrialisatie nog steeds reusachtige markt van China en Indië met zijn honderden miljoenen mensen, maakt het zuiver denkbeeldig, dat het imperialisme van het Westen ooit de controle hierop zal prijsgeven, om maar te zwijgen van de Japanse concurrentie, wie men deze buit niet zal overlaten.

Het gaat hierbij direct om het leven van het westelijke imperialisme. Niet alleen, omdat de productie- en consumptiekracht van meer dan een half miljard mensen op het spel staat; niet alleen omdat deze krachten aan de Japanse concurrentie noch aan zichzelf kunnen worden overgelaten, maar omdat juist in deze, tengevolge van de oorlog zich snel ontwikkelde gebieden, het vraagstuk van de nationale emancipatie en tege-

lijktijd van de sociale revolutie op de agenda staat, zoals het Chinese voorbeeld aantoonde. Evenals destijds in Rusland, dreigt ook hier de ontwikkeling in sprongen van feodale achterlijkheid naar de revolutionaire crisis, een ontwikkeling die tengevolge van het verdere rijpen van de algemene crisis van het kapitalisme sinds 1917 belangrijke vorderingen heeft gemaakt.

Wij aarzelen niet te beweren, dat het perspectief van een zolang mogelijk gerekte oorlog, gevoerd voor de herovering en beveiliging van Indië en het Verre Oosten, insluit het perspectief van de onvermijdelijke oorlog tegen de Sovjet-Unie zelf. Hoe ook de Sovjet-Unie zich na afloop van de Europese oorlog zal gedragen, of zij bv., aan haar tegenwoordige bondgenoten directe of indirecte hulp tegen Japan zal verlenen of niet, de overwegingen die voor het imperialisme tegenover de oliebronnen, rubberplantages en rijstvelden van Indië en China gelden, zijn ook van toepassing op de enige staatkundige georganiseerde tegenstander van het imperialisme, de Unie van Socialistische Sovjet-Republieken. Geen heilige synode in Moskou, geen viernogendheden-verdrag kan de dodelijke bedreiging verzachten, die voor het imperialisme en zijn systeem voortvloeit uit het feit, dat (ondanks Stalinisme) de volkeren van de Sovjet-Unie aan de greep van monopolie-kapitalistische productie- en marktbeheersing onttrokken zijn.

Of de derde wereldoorlog in het perspectief van het imperialisme spoedig door de vierde wereldoorlog tegen Rusland zal worden gevolgd dan wel, dat reeds de derde wereldoorlog met een oorlog tegen de Sovjet-Unie zal worden uitgebreid, kunnen wij ook bij benadering niet schatten. Veel hangt van de politiek van de Sovjet-Unie af, van haar behoefte aan tijdelijke rust en aan reconstructie van de door de tweede wereldoorlog teweeggebrachte verliezen.

De laatste beslissing ligt ook hier bij de arbeidende massa's zelve. Tegen de perspectieven van het imperialisme na de oorlog in Europa kan zich slechts één kracht met succes teweer stellen: het revolutionaire socialisme. Op de analyse van het maatschappelijk proces moet nu de formulering van de taken van de socialistische actie volgen.

Het was onze bedoeling de perspectieven van het imperialisme na de oorlog in Europa duidelijk weer te geven. Hierbij was het onze wens, onzen lezers, den socialisten, aan het verstand te brengen, dat het Marxisme zijn program van actie, dat in het reformistisch kamp graag te "onrealistisch" of te "principieel" genoemd wordt, heel nauw aan de studie van de actuele politiek en sociale situatie verbindt. Hierin bestaat juist de dialectiek van de Marxistische theorie en praktijk. Want wij hebben geen catechismus, waarin wij, zoals in een dwangbuis, met geweld de ons omgevende werkelijkheid zouden kunnen persen, maar wij doen moeite om uit de gebeurtenissen zelf, met behulp van de dialectische methode de wetten van de sociale ontwikkeling steeds opnieuw af te leiden.

Op deze manier ontstaat onze theorie en ook ons programma van actie. Bij vroegere gelegenheid hebben wij, naar wij menen, op begrijpelijke wijze uiteengezet en het ook steeds herhaald, dat ons doelde socialistische orde- alleen maar te bereiken is door de ontbinding van het particulier eigendom van de productie-middelen en zo doende- door de opheffing van de tegenstrijdigheid tussen het reeds aanwezige maatschappelijke karakter van de arbeid en de particuliere toeëigening van het arbeidsproduct. Op deze tegenstrijdigheid berusten alle andere maatschappelijke tegenstellingen. Hierop berust ook de burgerlijke staat in al zijn politieke vormen. Wij hebben er nooit twijfel over laten bestaan, dat de overname van productiemiddelen door deze burgerlijke staat, of hij nu "democratisch" of autocratisch, republikeins of monarchistisch bestuurd wordt, n i e t s met socialisme te maken heeft. Wij herhalen: de staat is een instrument in de handen van de heersende klasse en n i e t s anders. Staatskapitalistische instellingen, d.w.z. de officiële overname van bedrijven door de burgerlijke staat, betekenen niets anders dan dat bepaalde productiegebieden, waarvan het bedrijf noodzakelijk is doch voor een particulieren ondernemer onrendabel, op rekening van den belastingbetaler worden overgenomen. Waarheen leidt dit? Naar de "socialisering" van de verliezen in het geval dat een dergelijk bedrijf met verlies werkt. Maar als er winst over blijft, dan vervalt deze aan de staat, die uitsluitend aan de belangen van de heersende klasse ondergeschikt is.

In elk geval zijn de diensten die een dergelijk bedrijf bewijst, onmisbaar voor het behoud van de kapitalistische productie. Alle openbare diensten en verkeersinstellingen (waaraan iedere burger kan deelnemen), zijn tegelijkertijd en in de eerste plaats onontbeerlijke hulpmiddelen voor de kapitalistische economie. De stopzetting van dergelijke bedrijven bv. door staking van die personen, die door hun arbeid deze bedrijven pas mogelijk maken, wordt daarom ook ten strengste gestraft, omdat ieder uitvallend werkuur verlies voor het kapitalisme betekent.

Een grootverbruiker, bv. een auto- of vliegtuigfabriek, betaalt natuurlijk de lage stroomprijs, terwijl een huisarbeider, die de gehele nacht moet doorwerken om zijn brood te verdienen, als kleinverbruiker de hoge stroomprijs moet betalen.

In het kader van dit geschrift kunnen wij niet alles herhalen, hetgeen wij steeds weer omtrent het werkelijk socialisme, de noodzakelijkheid van de dictatuur van het proletariaat, de ontbinding van deze dictatuur en van de staat zelf, en de klassenloze maatschappij van de toekomst, gezegd hebben. Wij wensen alleen van te voren een vaak voorkomend misverstand uit te sluiten: het Marxisme weigert aan de overname van bedrijven door de overheid, staat of gemeente, onder de heerschappij van het kapitalistische systeem, niet alleen de benaming "socialisering" toe te kennen, maar het

beweert ook, dat deze "nationalisering" uitsluitend in het belang van het monopolie en van zijn productie geschiedt. De algemene crisis van het kapitalisme heeft de neiging van de heersende klasse om bescherming achter de nationalisering van bedrijven te zoeken, nog versterkt. De gehele bewapening zou onmogelijk zijn zonder deze vorm van monopolie-kapitalistische uitbuiting. Welk concern zou het aandurven op eigen risico zonder de "helpende hand van de staat" een fabriek voor kunstmatige rubber op te richten en te exploiteren? Alleen mensen, die het wezen van de kapitalistische staat niet begrepen hebben, worden steeds weer door een naambordje om de tuin geleid. Wij hebben de inleidende zinnen van dit hoofdstuk, waarin wij de taak van de revolutionaire socialistten ten aanzien van de perspectieven van het imperialisme willen omschrijven, aan deze negatieve zijde gewijd. Wederom blijkt uit de plannen van de burgerlijke regeringen van het Westen en van haar reformistische helpers, de duidelijke bedoeling om opnieuw de massa van de werkende bevolking op "juridische" wijze te kalmeren, om onder bescherming van het uithangbordje van de staat het bestaan van de oude orde te redden.

Tijdens de algemene crisis van het kapitalisme rijpt de revolutionaire crisis van het systeem. Het is de taak van de revolutionaire socialistten dit proces te verhaasten en aan het proletariaat de middelen aan te wijzen, waarmee het de macht van het monopolie kan omverwerpen.

De revolutionaire crisis betekent nog niet de revolutie zelf. Zij betekent slechts de toespitsing van de tegenstrijdigheden. De revolutie geschiedt niet automatisch. Zij is afhankelijk van het bewuste ingrijpen van de revolutionaire klasse in het proces. Dit revolutionaire ingrijpen berust van zijn kant weer op twee voorwaarden: op het begrijpen van de ontwikkelingstendenzen, zoals wij getracht hebben deze uiteen te zetten en op het begrijpen van de middelen voor de tegenactie, alsmede op de wil om van deze middelen op het geschikte moment gebruik te maken, de moeilijkheden van den tegenstander te exploiteren en op deze manier de revolutionaire crisis in de revolutie zelf te laten overgaan.

Bewapening, loonsverlaging, vermindering van de algemene levensstandaard en oorlog, dat zijn - zoals wij gezien hebben - de perspectieven van het imperialisme na de beëindiging van de oorlog in Europa.

Arbeid, brood en vrede is de leuze van het socialisme.

Maar wat betekent deze leuze?

Ook de bewapening voor de derde en vierde wereldoorlog verschaft werk. De arbeid, die het socialisme eist, dient uitsluitend de voortdurende verbetering van de levenswijze van de werkende massa en dient niet de winst van de kapitalisten, niet de vernietiging en ook niet de voorbereiding van nieuwe oorlogen.

Brood? Brood eten wij ook nu. Maar wij willen met de leuze "brood" meer aantonen dan het armoedige bestaan, dat het kapitalisme in oorlog en vrede kan verschaffen. Wij willen, dat alle productie slechts de voorziening van de menselijke behoeften dient, dus dat diegenen, die produceren, ook het gebruik van hun werkproduct bepalen en hiertoe de macht bezitten. Vrede betekent niet een door diplomaten gesloten vredesverdrag met overwinnaars en overwonnenen, met "onschuldige" en "schuldige" naties, met moederlanden en koloniën. Vrede van het socialisme betekent de vrije gemeenschap van gelijkberechtigde volken zonder imperialisme en uitbuiting, zonder koloniën en belangensferen. Om onze doelen te bereiken, om het particulier eigendom van de productiemiddelen zonder een cent schadevergoeding aan de zig. rechtmatige bezitters te ontbinden, om de kanonnenfabrieken en de gifgaskeuken te sluiten, om alle krachten van de goederenproductie, a l l e n aan de menselijke welstand dienstbaar te maken, om den onderdrukten volken van alle huidskleur volledige vrijheid te geven, daartoe behoort m a c h t ; de macht van de vroegere bezitlozen, van de arbeiders, van de door het kapitalisme zelf onteigende kleinburgers in stad en land, van de intelligentsia, die heden slechts in dienst van mensenuitbuiting en moord staat. Deze macht kan alleen verworven worden in de strijd tegen diegenen, die thans de macht be-

zitten en die hun macht onder verschillende benamingen, zoals "democratie" of autocratie uitoefenen. Deze strijd draagt de naam: revolutie en deze revolutie kan alleen onder leiding staan van de klasse, die door haar positie in het arbeidsproces de schakel van de productie in handen houdt, onder de leiding van het industrie-proletariaat, dat met de strijd voor zijn eigen bevrijding ook de verantwoordelijkheid voor de bevrijding van de gehele menselijke maatschappij, voor een menswaardig bestaan op zich genomen heeft.

De sleutel van de verovering van de macht door de werkende bevolking ligt in de bedrijven. Dus moet de eerste stap van de revolutionaire socialistische oproep aan de arbeiders zijn, om hun bedrijven te bezetten. Tegen deze bedrijfsbezetting zal de burgerlijke staat gewapend verzet bieden, dus betekent bedrijfsbezetting tegelijkertijd bewapening van de arbeiders en bondgenootschappen met de soldaten, met de proletariërs in uniform, die onder het imperialisme het privilege genieten, om voor hun eigen uitbuiters te moorden en te worden vermoord. Op de bedrijfsbezetting en op de bewapening van de arbeidersklasse in het belang van de productie en van de verzorging van het publiek, volgt de eerste werkelijke democratische stap: de verkiezing van de bedrijfsraden. De gedelegeerden van de bedrijfsraden vormen tezamen de centrale gebiedsraden, die de werkzaamheden van de voormalige organen van de staat op zich nemen. Proletarische dictatuur, die met de dictatuur van het kapitalisme slechts de naam, maar anders niets gemeen heeft, is de uitoefening van de macht, zolang op de vorming van arbeidersraden niet de verkiezing en instelling van raden van de overige werkende bevolking volgt. Met elke laag van de bevolking, die het voorbeeld van de industriearbeiders ter harte neemt en zich door gekozen raden in de centrale machtsorganen laat vertegenwoordigen, verwijdert zich de na-revolutionaire orde uit het stadium van de eigenlijke proletarische dictatuur in de richting van de sociale democratie. De volledige deelneming van alle werkende lagen van de bevolking bij het radenstelsel stemt overeen met de volledige democratie.

De strijd om de macht kan dus alleen gevoerd worden als strijd voor en met de raden. Iedere andere voorstelling van de mogelijkheid van democratische machtsuitoefening berust op de onjuiste veronderstelling, dat de voormalige democratie van de parlementair geregeerde landen, een echte democratie zou kunnen worden. Echte democratie heeft totvoorwaarde de democratische beschikking van de werkelijke producenten over hun producten.

De revolutionaire socialistische kunnen daarom met het oog op de perspectieven van het imperialisme in het tegenwoordig stadium aan de arbeidersklasse alleen de raad geven, reeds nu in de bedrijven door de benoeming van vertrouwensmannen, de latere bezetting van de bedrijven en de verkiezing van bedrijfsraden voor te bereiden. Zodra door de ineenstorting van de fascistische dictatuur de arbeidersklasse een beperkte bewegingsvrijheid herkrijgt, en zodra in de tot nu toe bezette gebieden de vroegere regeringen terugkeren, om door militair bewind en staatsvan beleg overeenkomstig de perspectieven van het zegevierende imperialisme, bewapening, militairisering van de bedrijven, loonsverlaging en koloniale oorlog voor te bereiden, hebben de revolutionaire socialistische de taak, de arbeidersklasse tot de directe strijd om de macht op te roepen. Hierbij zullen zij alle illusies moeten vernietigen, die van reformistische zijde door de leuze om naar de vormen van het burgerlijk parlementarisme terug te keren, worden wakker gemaakt;

tegelijkertijd heeft de arbeidersklasse van een bezet gebied er het grootste belang bij om met de arbeiders en soldaten van de overwinende en van de overwonnen landen, rechtstreekse verbinding tot stand te brengen en tegenover het internationalisme van bewapening, loonsverlaging en oorlog, de internationale solidariteit van de

slachtoffers van dit systeem te stellen.

In dergelijke internationale verbinding van de strijdende arbeidersklasse vertoont een principieel verschil met de vage en gecompromitteerde leuze van de Verenigde Staten van Europa.

Want aan de weigering om de bewapeningsbedrijven weer in handen van de kapitalistische leiding te leggen en aan het systeem van de radenmacht, zit onverbrekkelijk de rechtstreekse strijd voor de bevrijding van de koloniale gebieden vast. Er kan geen socialistische politiek in Europa en Amerika bestaan, die niet de volledige onafhankelijkheid van de voormalige koloniale volkeren proclameert. Ook niet onder het voorwendsel, dat de imperialistische overwinnaars van het Westen toch slechts de bevrijding van de koloniën uit Japanse overheersing bedoelen, mogen de socialisten aan de Oost-Aziatische en Indische oorlog deelnemen. Op grond van onze analyse van de perspectieven van het imperialisme weten wij drommels goed, welke betekenis deze gebieden voor het imperialisme hebben.

De revolutionaire socialisten hebben natuurlijk tot taak om de arbeiders van alle landen ter verdrijving van de Japanners uit alle door hen bezette gebieden in China en Indië op te roepen, maar deze verdrijving kan niet geschieden onder de vlag van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, maar in de eerste plaats door de Inlandse bevolking zelf. Hier ontstaat, als een verdere taak, de totstandbrenging van een rechtstreeks bondgenootschap met de arbeiders en boeren uit de Sovjet-Unie.

Wij zijn ervan overtuigd en hebben dit vroeger reeds gemotiveerd, dat voor de politieke toestand, die men Stalinisme noemt, en die wij met alle middelen bestrijden, voornamelijk het feit verantwoordelijk is, dat de October-revolutie van het jaar 1917 tot Rusland beperkt bleef, d.w.z. niet op andere landen overgeslagen is. Op deze gedachte berust de hoop, zelfs de zekerheid, dat de oprichting van de radenmacht buiten Rusland en het bondgenootschap met de Russische arbeiders en boeren, ook het einde van het Stalinisme met zich zal brengen. Als de socialisten zich in deze verwachting niet vergissen, dan betekent dit, dat de Sovjet-Unie de belangrijkste factor ook in de strijd tegen het Japanse imperialisme wordt. Een Sovjet-Unie, die op het bondgenootschap der radenmacht van andere volken inplaats van op twijfelachtige verdragen met kapitalistische regeringen, kan steunen, een Sovjet-Unie, die zich in haar rug gesteund weet door een stelsel van Europese Raden Unies en door de solidariteit van het revolutionair-socialistisch geleide proletariaat, zal ook zonder de hulp van Engelse en Amerikaanse wapenen in staat zijn de Japanse imperialisten uit Mandsjoekwo en de overige bezette gebiedsdelen van de Chinese Republiek, alsmede uit Indië te verjagen.

Het perspectief van het imperialisme volgens hetwelk wij door de derde en misschien zelfs door de vierde wereldoorlog, de oorlog tegen de Sovjet-Unie, bedreigd worden, zal worden teniet gedaan, als de Sovjet-Unie in plaats van in kapitalistische regeringen in de arbeidersklasse van de andere landen de bondgenoten ziet.

Het einde van de Europese oorlog, dat wij in deze dagen spoedig kunnen verwachten, schept voor de arbeidersklasse van de kapitalistische landen een objectief revolutionaire situatie. In die landen, die onder de slagen van deze oorlog ineenslooten, rijpt op dit uur de algemene crisis van het kapitalisme tot revolutionaire crisis.

Tijdens de algemene crisis van het kapitalisme treedt- zoals wij op grond van de imperialistische perspectieven gezien hebben- duidelijker dan ooit aan het daglicht, dat het mensdom de keuze heeft tussen het socialisme of de ondergang in het barbarisme. Voor diegenen, die deze oorlog beleefd hebben, behoeft het inderdaad geen betoog, dat de perspectieven: bewapening, loonsverlaging, en derde wereldoorlog, barbaarse perspectieven zijn; dat de bevolking van de gehele wereld dreigt onder te gaan in een ellende, in vergelijking waarmee de Europese oorlog nog niet eens de grootste verschrikking was.

Het goed-begrijpen van het objectief revolutionaire karakter van deze historische periode maakt het voor de revolutionaire socialisten tot plicht, om ondanks alle gevaren, tot directe revolutionaire actie

op te roepen. De bezetting van de bedrijven door de gewapende arbeidersklasse, de leiding van productie en distributie door de democratisch gekozen raden, de oorlog tegen de imperialistische oorlog, de rechtstreekse vrede tussen de arbeiders en soldaten van de oorlogvoerende landen, het proletarische internationalisme en het bondgenootschap met de Sovjet-Unie in de strijd voor de vrijheid en onafhankelijkheid van de koloniale- en half-koloniale volken, dat zijn de taken, die voor de revolutionaire socialistten juist in de bezette gebieden zijn weggelegd.

December 1943